

Кожен ранок здається Генрі першим. Можливо, це все через тривалу роботу з програмним кодом, з детальною послідовністю незначущих символів, яка в результаті пробуджує щось до життя і створює те, чого раніше не існувало. Можливо, через те, що його нехить покидати будинок уже стала такою різкою, аж він й облишив намагатись, тож у його зоні досяжності — саме тільки диво. Лілі. Жінка, що сидить у кріслі біля його ліжка, всміхається як зазвичай — мило й ніби трохи втомлено, у чому він іноді вбачає побічну дію приголомшливого кохання, а іноді просто жаль.

— Було недобре, — каже вона.

— Я хропів?

— Тобі снився кошмар. Ти прокинувся так, наче я тобі над вухом стрельнула.

— А ти стріляла?

Окуляри в неї круглі й настільки завеликі для її обличчя, що в Генрі від цього серце крається. Вона пхає їх угору, до чола.

— Про що був сон?

— Той самий, — каже він. — Більш-менш.

— Розкажи.

— Нащо? Сни — це дурня. Хіба нам нема про що...

— Сни розповідають про те, хто ми є, — каже його дружина й підтягує крісло трохи ближче, а тоді стукає пальцями по підборіддю з лікарською зацікавленістю. — Ти ж погодишся, що в цій справі всім було б корисно мати якісь підказки?

Він чує в цих «усіх» натяк на себе. Це йому не завадила б допомога, щоб зрозуміти, хто він є. Такі слова були дуже характерні для Лілі: позірна підтримка, зацікавленість, пасивна зверхність. Його жага до того, аби вона лишалась тут, з ним, така величезна, аж він дарує їй те, що почувається якимось анекдотом, який вона пізніше перекаже друзям задля їхньої розваги. Або, що гірше, заради їхнього співчуття.

— Я в будинку. У цьому будинку, — каже Генрі. — Я йду коридорами так, ніби не контролюю ніг і рук. Просто пливу собі, розумієш?

— Аякже.

— Я йду сходами на другий поверх. І тут мені стає страшно.

— Ти боїшся...

— Не цього. Не зовсім цього.

— То це...

— Це таке відчуття. Ніби знаю, що трапиться щось погане, а я не можу цього відвернути.

— І не можеш прокинутись.

— Я не можу вдіяти нічого і сніть, а тільки йти туди, куди мушу.

— На горище.

— Так, до сходів на горище. Там я спиняюсь. Дивлюся на двері. Тільки вони не такі, як насправді. Ці двері завішані ланцюгами й замками згори донизу. Наче той, хто їх замикав, гадав, що цього замало, і постійно додавав ще.

Неможливо передбачити, що пробудить у Лілі цікавість, а що відштовхне, після чого вона піде собі й полишить його займатись тим, що вона називає його «дочірніми проектами». Генрі часто здається, що є якийсь недосліджений напрям розмови, який затримав би її з ним надовше або й повернув би назавжди, якби йому просто пота-

ланило натрапити на правильну тему чи мотив. У минулому він припускався помилки, коли вважав, буцім їй хотілося, щоб він її розважав. Але після того, як спробував наслідувати провідних акторів з її улюблених фільмів, він зрозумів, що найменш цікавий їй тоді, коли старається найбільше. Від цього йому кортить спитати її, що вона вважала найпривабливішим у ньому до того, як вони одружилися (ті якості, котрі ще збереглися, можна спробувати посилити), але він боїться — раптом Лілі відповість, що забула.

— А тоді що? — питає вона.

— Я чую голос з-за дверей.

— Його голос.

— Так.

— Але ти не чув, що воно казало.

— Не чув, коли це снилось мені раніше. А цього разу почув. Вона сідає рівніше.

— І що саме?

— Якась цитата. Рядки з книжки. Чи то з вірша, чи то з роману. Чи з Біблії? Щось вивчене напам'ять. І воно говорило серйозно.

— Що ти маєш на увазі?

— Слова не його власні, але то була правда його буття. Ніби через нього говорив якийсь інший голос.

— Що той голос казав?

— «Я — заперечення усього! Бо всяка річ, що постає, кінець кінцем нічим стає, і жодна річ буття не гідна».

— І ти запам'ятав це?

— Та якось запало в пам'ять.

— Чорт. — Вона здригається. Театральний рух, який переходить у справжній. — «Заперечення усього». Звучить похмуро, Генрі.

— Поки це відбувалось, я не усвідомлював значення. Тільки те, що, хай хто це говорив, він підписувався під кожнісіньким словом.

— Ну, принаймні це тебе розбудило.

— Ні, прокинувся я не від цього.

— А від чого?

«Замки не витримають». Генрі пригадує, як відчув це, але не говорить, бо не хоче лякати Лілі. «Усі ланцюги й усі замки світу нічого не змінили б». Бо налякало його не те, що стояло по той бік дерев'яних дверей, а та нова істота, яка до неї приєдналась. Сутність, яку неможливо стримати.

— Від шепоту, — каже Генрі натомість. — Але коли я наблизився, то почув, що то не шепіт. То була рука. Пальці, що гладили внутрішню поверхню дверей. А тоді — бах! — у них щось ударило. Так сильно, аж дерево тріснуло. Ось що мене розбудило.

Лілі знову здригається.

— Принаймні ти знову тут.

— А де ще я міг бути?

— Слушно, — каже вона й киває з гумором і сумом — таку суміш він вважає її фірмовим стилем, хоча іноді й замислюється над тим, чи не сприймає її хибно. Чи не помилявся він у цьому завжди. — Слушно.

2

Їхні стосунки були погані, але не вкрай. Він тримався цієї думки вже так довго, що та стала заспокійливою банальністю, як віра в те, що після смерті на нас усіх чекає рай. Але іноді, як-от зараз, він переймається тим, чи осяжність розриву між ним і дружиною не є помилкою його судження — точнісінько такою, якої припускаються мільйони чоловіків щодо своїх дружин перед самим кінцем. Зазвичай він не тужить за тим, що не має друзів, але в такі миті хотілося б їх мати. Було б, мабуть, корисно знати чоловіка схожого віку й досвіду, який підкаже, чи ці його сумніви доброякісні, а чи смертельні.

Але зараз Лілі тут. Можливо, чарівних слів, щоб її утримати, нема, але показати те, як він нею переймається, точно не завадить. Щойно заговоривши, він розуміє, що може помилятися і тут.

— Як ти почувашся?

— Генрі, я вагітна, а не хвора.

— Звісно. Звісно, що не хвора. Я просто знаю, що цей процес іноді завдає жінкам незручностей. Зрозуміло чим.

— Процес? — Вона коротко покірно сміється, але також без теплої нотки. «Він безнадійний, але старається». Ось як він це трактує. Останнім часом йому годі сподіватись на щось краще.

— Коли ми зможемо...

— Не треба.

— ... поговорити про все?

Він підводиться, спираючись на узголів'я ліжка. Його рука тягнеться до її круглого живота, щоб відчуті життя всередині, але вона відсовується. Смикається. Він же не помилився? Вона не просто відстороняється від небажаного дотику. Це тілесний рефлекс, ніби вона відсахнулася від нього з огидою, а не спересердя, не з прохолодою і не від образи.

- Не сьогодні, — каже вона. — Скоро.
- Прокидатися в цій кімнаті наодинці самотньо.
- Знаю.
- Скільки мені ще...
- Не сьогодні.

Вона відступає так раптово, що її окуляри знову сповзають на кінчик носа.

Генрі нічого не тямив у шлюбі й силкувався досягнути його з метушливим розпачем людини, яка тоне й намагається дати раду з рятувальним жилетом. Але знав достатньо, щоб розуміти, коли не варто розвивати тему. Іноді доводиться спершу дати синцеві потемніти, перш ніж він почне сходити, навіть якщо ти, озирюючись назад, ніяк не пригадаєш удару, який його спричинив.

Лілі йде до вікна в дальньому кінці кімнати.

- Відсунути завіси, — каже вона.

Важкі непроникні штори самі розходяться. Ранкове світло спершу розрізає, а тоді розпихає ті половинки в боки. Генрі, який досі лежить на ліжку, починає блимати (почасти від яскравого світла, почасти щоб відгородитися від раптової порожнечі кімнати. Єдиний стілець із дерев'яними вузликуватими прутами в спинці (вони боляче давлять у хребет). Замалий для такої площі килимок, через що усі кути в кімнаті здаються голими й холодними. Двоспальне ліжко такого

розміру, що зручно в нім тільки одному. Охайна незаповненість гостьової кімнати.

- Відчинити вікно, — каже Лілі.

Важка рама автоматично підіймається. Цього разу вже не світло, а повітря торкається і лоскоче її шкіру. Лілі вдихає: прохолодний мінеральний аромат осені, який вона подумки називає видихом печери.

Сонце заливає вулицю й бризкає на в'язи й кедрові гонтові стіни сусідніх будинків, забарвлює все помаранчевими та іржавими плямами. У цій частині міста колись жили багатії: власники фабрик, лікарі й винокури. Через кілька десятиліть недбання вже інші професіонали — стартап-інвестори, віддалені працівники техкомпаній і консультанти з нішевих галузей знання — прийшли й принесли із собою стильні ремонти, розвісили двомісні крісла-гойдалки на тераси, що оперізують будинки.

Можна було посміятися з того, що все це на вигляд як ностальгійний тематичний парк. Лілі іноді так і робила, ба й цими самими словами. Але також не можна заперечити, що тут по-справжньому приємно, що кожен будинок має широку простору прилеглу територію, що кожен фасад гідно стоїть за архітектурну славу Америки чи принаймні за те, що там є на її місці. Район не був обгородженим, а проте ясно показував, що він цінне і кого не хоче бачити. То була фантазія про містечко з коледжем у глибині штату, яка вже нібито давно загинула, але тут раптом втілилась у масштабі кількох довколишніх кварталів.

Навіть ранкові звуки тут приємні. Пташиний спів і теревені дітей, що простують хідником до школи, дрони служби доставки, що ширяють між гілок над головами й гудять, наче бджоли.